SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 27 päivänä huhtikuuta 2011

363/2011

Laki

viestintämarkkinalain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 8 päivänä huhtikuuta 2011

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan viestintämarkkinalain (393/2003) 16 §:n 2 momentti, 24 §:n 3 momentti, 62 § ja 128 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 16 §:n 2 momentti laissa 26/2006 ja 128 §:n 2 momentti laissa 336/2010,

muutetaan 16 §:n 1 momentti, 17 §, 18 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentin 13 a ja 18 kohta, 21, 22, 25 ja 36 a §, 39 §:n 1 ja 2 momentti, 51 §:n 1 ja 3 momentti, 55 §:n 1 momentti, 60 ja 60 c §, 67 §:n 3 momentin 1 ja 13 kohta, 70 ja 71 §, 75 §:n 3 momentti, 79 §:n 2 momentti, 81 §, 82 §:n 2 momentti, 89 §:n otsikko, 106 §:n 1 momentti, 113 §, 118 §:n 2 momentti, 121 §:n 3 momentti, 126 §:n 5 momentti ja 127 §:n 1 ja 4 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 18 §:n 1 momentin johdantokappale, 18 §:n 2 momentin 13 a kohta ja 36 a § laissa 1327/2007, 60 § laissa 70/2007, 60 c § laissa 331/2009, 67 §:n 3 momentin 1 ja 13 kohta, 71 §, 126 §:n 5 momentti sekä 127 §:n 1 ja 4 momentti laissa 759/2006, 70 § laissa 976/2008 ja 82 §:n 2 momentti laissa 26/2006, sekä

lisätään 11 §:ään uusi 2 momentti, 18 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 47/2005 ja 1327/2007, uusi 2 a ja 14 a kohta, lakiin uusi 21 a, 24 a, 37 a ja 60 e §, 67 §:n 3 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 759/2006 ja 336/2010, uusi 14—21 kohta, lakiin uusi 69 a, 70 a, 72 a, 89 a, 89 b ja 107 a §, 112 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 331/2009, uusi 5 momentti, lakiin uusi 118 a ja 121 b §, 123 §:ään uusi 4 momentti sekä lakiin uusi 126 a ja 128 a § seuraavasti:

11 §

Toimiluvan muuttaminen

— — — — — — — — — — — — —

Toimiluvan ehtoja voidaan muuttaa toimiluvanhaltijan hakemuksesta. Valtioneuvoston on ennen päätöksen tekemistä ilmoitettava toimiluvanhaltijalle, miten valtioneuvoston tekemä uudelleentarkastelu vaikuttaisi toimilupaan, ja annettava samalla toimiluvanluvan haltijalle kohtuullinen määräaika hakemuksen peruttamiselle.

16 §

Markkinamäärittely

Viestintäviraston on päätöksellään säännöllisin väliajoin määriteltävä merkitykselli-

HE 238/2010
LiVM 21/2010
EV 267/2010

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/140/EY; EYVL N:o L 337, 18.12.2009, s. 37
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/136/EY; EYVL N:o L 337,18.12.2009, s. 11

set viestintämarkkinat. Viestintäviraston on merkityksellisiä markkinoita määritellessään otettava asianmukaisesti huomioon Euroopan komission, jäljempänä *komissio*, suositus merkityksellisistä markkinoista sekä Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen lausunnot asiasta.

— — — — — — — — — — — — —

17 §

Markkina-analyysi ja päätös huomattavasta markkinavoimasta

Viestintäviraston on kilpailutilanteen selvittämiseksi tehtävä merkityksellisiksi määritellyistä tukku- ja vähittäismarkkinoista säännöllisin väliajoin markkina-analyysi. Markkina-analyysi on tehtävä vähintään kahden vuoden kuluttua komission antamasta markkinasuosituksesta, jos kyseessä on aiemmin määrittelemättömät markkinat ja vähintään kolmen vuoden välein, jos kyseessä ovat jo aiemmin määritellyt markkinat. Kolmen vuoden määräaikaa voidaan pidentää enintään kolmella vuodella, jos Viestintävirasto pyytää sitä komissiolta, eikä komissio kiellä sitä kuukauden kuluessa pyynnöstä.

Jos kyseessä ovat valtion rajat ylittävät markkinat, Viestintäviraston on markkina-analyysiä tehdessään toimittava yhteistyössä Euroopan talousalueeseen kuuluvan asianomaisen valtion sääntelyviranomaisen kanssa.

Viestintäviraston on päätöksellään määrättävä teleyritys huomattavan markkinavoiman yritykseksi, jos sillä markkina-analyysin perusteella havaitaan olevan tietyillä markkinoilla yksin tai yhdessä muiden kanssa sellaista taloudellista vaikutusvaltaa, jonka turvin se voi toimia huomattavassa määrin riippumattomana kilpailijoista, kuluttajista tai muista käyttäjistä. Teleyrityksellä, jolla on tietyillä markkinoilla huomattava markkinavoima, voidaan katsoa olevan sama asema myös niihin läheisessä yhteydessä olevilla markkinoilla, jos teleyritys kykenee myös näillä markkinoilla vahvistamaan markkinavoimaansa.

Viestintäviraston on muutettava huomattavaa markkinavoimaa koskevaa päätöstä, jos markkina-analyysin perusteella markkinoiden kilpailutilanteessa havaitaan tapahtuneen merkityksellisiä muutoksia. Päätöksessä voidaan muuttaa huomattavan markkinavoiman yritykselle asetettuja velvollisuuksia tai päättää, että teleyritystä ei ole enää pidettävä huomattavan markkinavoiman yrityksenä.

18 §

Huomattavan markkinavoiman yritykselle asetettavat velvoitteet

Viestintäviraston on päätöksellään asetettava huomattavan markkinavoiman yritykselle 2 momentissa tarkoitetut velvoitteet, jos ne ovat tarpeen kilpailun esteiden poistamiseksi tai kilpailun edistämiseksi. Viestintäviraston on velvollisuuksia asettaessaan toimittava asianmukaisessa yhteistyössä komission sekä Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen kanssa. Velvollisuuksien tulee olla oikeassa suhteessa tavoiteltavaan päämäärään, ja niitä asetettaessa tulee erityisesti ottaa huomioon:

— — — — — — — — — — — — —

Huomattavan markkinavoiman yritykselle voidaan asettaa jäljempänä tässä laissa säädetyin edellytyksin ja ehdoin velvollisuus:

— — — — — — — — — — — — —

2 a) tarjota puhelinpalvelun tarjoajan valintaa siten kuin 24 a §:ssä säädetään;

— — — — — — — — — — — — —

13 a) luovuttaa muu kohtuulliseksi katsottava käyttöoikeus viestintäverkkoon tai viestintäpalveluun taikka näihin läheisesti liittyvään palveluun siten kuin 36 a §:ssä säädetään;

— — — — — — — — — — — — —

14 a) toimia 37 a §:ssä tarkoitetun teknisen velvoitteen edellyttämällä tavalla;

— — — — — — — — — — — — —

18) eriyttää toimintansa siten kuin 89 §:ssä ja 89 a §:ssä säädetään.

— — — — — — — — — — — — —

21 §

Markkinamäärittelyä, markkina-analyysiä ja huomattavaa markkinavoimaa koskeva kuuleminen

Viestintäviraston on varattava komissiolle,

ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle tilaisuus antaa lausuntonsa kuukauden määräajassa ennen ETA-valtioiden väliseen kauppaan vaikuttavaa:

1) komission suosituksesta poikkeavaa markkinamäärittelyä;

2) markkina-analyysiä;

3) huomattavaa markkinavoimaa koskevaa päätöstä;

4) 89 a §:ssä tarkoitettua päätöstä.

Viestintäviraston on lykättävä 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä kahdella kuukaudella, jos komissio on ilmoittanut pitävänsä päätösehdotusta unionin oikeuden vastaisena. Viestintäviraston on kuuden kuukauden kuluessa komission ilmoituksesta peruttava 1 momentissa tarkoitettu päätöksensä tai muutettava sitä, jos komissio tätä vaatii.

Jos Viestintävirasto muuttaa 1 momentissa tarkoitettua päätösehdotusta komission vaatimuksesta, Viestintäviraston on varattava niille asianosaisille, joiden oikeutta tai etua päätös koskee, mahdollisuus antaa lausuntonsa muutetusta päätösehdotuksesta. Viestintäviraston on lopullista päätöstä tehdessään otettava asianmukaisesti huomioon myös 1 momentissa tarkoitetut lausunnot. Viestintäviraston on annettava päätös tiedoksi komissiolle.

21 a §

Huomattavaan markkinavoimaan liittyvää velvoitetta koskeva kuuleminen

Viestintäviraston on varattava komissiolle ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle tilaisuus antaa lausuntonsa kuukauden määräajassa ennen ETA-valtioiden väliseen kauppaan vaikuttavaa päätöstä, jolla Viestintävirasto asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle 18 §:ssä tarkoitetut velvoitteet lukuun ottamatta 89 a §:ssä tarkoitettua päätöstä.

Jos komissio katsoo, että Viestintäviraston 1 momentissa tarkoitettu päätösehdotus muodostaisi esteen yhtenäismarkkinoille, tai jos komissio vakavasti epäilee, ettei Viestintäviraston päätösehdotus ole Euroopan unionin oikeuden mukainen, Viestintäviraston on lykättävä päätöksen tekemistä vielä kolmella kuukaudella. Viestintäviraston on tällöin jatkettava päätöksen valmistelua läheisessä yhteistyössä komission ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen kanssa.

Viestintävirasto voi tämän kolmen kuukauden kuluessa joko muuttaa päätösehdotustaan tai perua sen taikka kolmen kuukauden kuluttua pitää päätösehdotuksensa sellaisenaan voimassa. Komissio antaa Viestintäviraston päätösehdotuksesta vielä ratkaisusuosituksen, jonka saatuaan Viestintäviraston on kuukauden kuluessa annettava lopullinen päätöksensä tiedoksi komissiolle ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle. Tätä kuukauden määräaikaa voidaan kuitenkin jatkaa, jos se on tarpeen asianosaisten kuulemiseksi.

Jos Viestintävirasto päättää olla muuttamatta tai perumatta päätöstä komission suosituksesta huolimatta, sen on perusteltava päätöksensä.

22 §

Menettely kiireellisessä tapauksessa

Markkinamäärittely, markkina-analyysi sekä Viestintäviraston päätös huomattavasta markkinavoimasta ja teleyritykselle asetettavasta velvollisuudesta voidaan tehdä komissiota ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelintä kuulematta, jos toimenpide on kiireellinen ja välttämätön kilpailun ja kuluttajien edun turvaamiseksi. Toimenpiteen tulee olla tilapäinen sekä oikeassa suhteessa sillä tavoiteltavaan päämäärään.

Viestintäviraston on toimitettava 1 momentissa tarkoitettu markkinamäärittely, markkina-analyysi tai päätös viipymättä tiedoksi komissiolle ja Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle.

24 a §

Velvollisuus tarjota puhelinpalvelun tarjoajan valintaa

Viestintävirasto voi 18 §:n mukaisella päätöksellä asettaa kiinteässä puhelinverkossa

toimivalle huomattavan markkinavoiman yritykselle velvollisuuden tarjota käyttäjälle mahdollisuus käyttää telealueella saatavilla olevan puhelinpalvelun tarjoajan palveluita sekä puhelukohtaisesti valintakoodin avulla että käyttämällä sellaista ennalta valintaa, joka voidaan tarvittaessa ohittaa valintakoodilla.

25 §

Velvollisuus vuokrata kiinteä yhteys

Viestintävirasto voi 18 §:n mukaisella päätöksellä asettaa teleyritykselle, jolla on huomattava markkinavoima, velvollisuuden vuokrata teleyrityksille kiinteä yhteys.

36 a §

Muu käyttöoikeuden luovutusvelvollisuus

Viestintävirasto voi 18 §:n mukaisella päätöksellä asettaa teleyritykselle, jolla on huomattava markkinavoima, velvollisuuden luovuttaa teleyrityksille muu kohtuulliseksi katsottava ja 23, 24, 25—32, 34 ja 36 §:ssä tarkoitettuun käyttöoikeuteen verrattava käyttöoikeus viestintäverkkoon tai viestintäpalveluun taikka näihin läheisesti liittyvään palveluun.

37 a §

Käyttöoikeuden luovutusvelvollisuuteen liittyvät tekniset velvoitteet

Viestintävirasto voi käyttöoikeuden luovutusvelvollisuutta koskevassa päätöksessä asettaa teleyritykselle sellaisia teknisiä velvoitteita ja luovutusvelvollisuuden käyttöä koskevia ehtoja, jotka ovat välttämättömiä, jotta käyttöoikeuden luovutusvelvoite voidaan teknisesti toteuttaa.

39 §

Teleyrityksen yhteenliittämistä koskevat velvollisuudet

Verkkoyritys on velvollinen neuvottelemaan vilpittömästi toisen verkkoyrityksen kanssa yhteenliittämisestä.

Viestintävirasto voi 18 §:n mukaisella päätöksellä asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle velvollisuuden liittää viestintäverkko tai viestintäpalvelu yhteen toisen teleyrityksen viestintäverkon tai viestintäpalvelun kanssa. Huomattavan markkinavoiman yrityksen on sen jälkeen neuvoteltava yhteenliittämisestä toisen teleyrityksen kanssa sellaisin ehdoin, jotka eivät ole ristiriidassa sille Viestintäviraston 18 §:n mukaisella päätöksellä asetettujen yhteenliittämisvelvoitteiden kanssa.

— — — — — — — — — — — — —

51 §

Puhelinnumeron siirrettävyyteen liittyvät velvoitteet

Teleyritys on velvollinen viipymättä huolehtimaan siitä, että teleyrityksen kanssa sopimuksen tehnyt käyttäjä voi halutessaan säilyttää puhelinnumeronsa vaihtaessaan palvelua tarjoavaa teleyritystä. Puhelinnumeroon liittyvän määräaikaisen viestintäpalvelusopimuksen voimassaolo ei vapauta teleyritystä numeron siirtovelvoitteesta. Kiinteässä puhelinverkossa telealueen tilaajanumero on siirrettävissä telealueen sisällä.

— — — — — — — — — — — — —

Teleyrityksellä ei ole 1 momentissa tarkoitettua puhelinnumeron siirtovelvollisuutta kiinteän puhelinverkon ja matkaviestinverkon välillä.

— — — — — — — — — — — — —

55 §

Yleinen hätänumero

Puhelinverkossa toimiva teleyritys on velvollinen osaltaan huolehtimaan siitä, että käyttäjät saavat puhelimitse sekä tekstiviestillä yhteyden maksutta yleiseen hätänumeroon 112.

— — — — — — — — — — — — —

6 a luku

Yleispalvelua koskevat säännökset

60 §

Yleispalvelun hintojen seuranta

Viestintäviraston on seurattava yleispalve-

lun hinnoittelua, verrattava sitä viestintäpalveluiden yleiseen hintatasoon sekä arvioitava yleispalvelun hinnoittelua suhteessa yleiseen kuluttajahintatasoon ja väestön yleiseen tulotasoon.

60 c §

Yleisten puhelinpalveluiden tarjontaa koskeva yleispalveluvelvollisuus

Teleyritys, jonka Viestintävirasto on 59 §:ssä tarkoitetulla tavalla nimennyt yleisissä puhelinpalveluissa yleispalvelun tarjoajaksi, on velvollinen tarjoamaan maantieteellisestä paikasta riippumatta kohtuullisella hinnalla liittymän yleiseen viestintäverkkoon käyttäjän vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa. Teleyrityksen on toimitettava liittymä kohtuullisessa ajassa tilauksesta.

Tarjottavan liittymän tulee olla sellainen, että kaikki käyttäjät, myös vammaiset, voivat käyttää hätäpalveluita, soittaa ja vastaanottaa kotimaan ja ulkomaan puheluita sekä käyttää muita tavanomaisia puhelinpalveluita. Liittymän on lisäksi mahdollistettava kaikille käyttäjille tarkoituksenmukainen internet-yhteys, ottaen huomioon tilaajien enemmistön käytössä oleva yhteysnopeus, tekninen toteutettavuus ja kustannukset. Teleyritys voi tarjota edellä tarkoitettuja palveluita myös useamman liittymän välityksellä, jos siitä ei aiheudu käyttäjälle kohtuuttomia lisäkustannuksia.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään edellä 2 momentissa tarkoitetun tarkoituksenmukaisen internet-yhteyden vähimmäisnopeudesta. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin edellä 2 momentissa tarkoitetuista eri käyttäjäryhmistä ja heidän erityistarpeistaan yleispalveluvelvollisuuden puitteissa. Ennen asetuksen antamista Viestintäviraston on tarvittaessa laadittava selvitys tiedonsiirtopalveluiden markkinoista, tilaajien enemmistön käytössä olevasta yhteysnopeudesta ja teknisestä kehitystasosta, arvio sääntelyn taloudellisista vaikutuksista teleyrityksille sekä selvitys vammaisten erityistarpeista.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten liittymä tulee teknisesti toteuttaa tai mitä teknisiä ominaisuuksia liittymässä tulee olla, jotta myös vammaiset voivat sitä käyttää.

Yleispalveluyrityksellä on oikeus kieltäytyä tekemästä käyttäjän kanssa sopimusta 1 momentissa tarkoitetusta liittymästä, jos käyttäjä on asetettu syytteeseen tai viimeisen vuoden aikana tuomittu jonkin teleyrityksen liittymää hyväksi käyttäen tehdystä tietoliikenteen häiritsemisestä taikka jos käyttäjällä on toisen yleispalveluyrityksen liittymän käytöstä aiheutuneita maksamattomia, erääntyneitä ja riidattomia velkoja.

60 e §

Liittymän rakentamisesta johtuvan korvauksen maksaminen erissä

Yleispalveluyritykseksi nimetyllä palveluyrityksellä on velvollisuus tarjota kuluttajalle mahdollisuus maksaa 60 c §:ssä tarkoitetun liittymän rakentamisesta johtuva korvaus useammassa maksuerässä.

Teleyritys saa kieltäytyä 1 momentissa tarkoitetusta velvollisuudestaan vain, jos kieltäytymiselle on kuluttajan maksukykyyn liittyvä painava peruste.

67 §

Viestintäpalvelusopimus

— — — — — — — — — — — — — —

Sopimuksessa on mainittava ainakin:

1) sopimuksen voimassaoloaika ja mahdollinen uusimismenettely;

— — — — — — — — — — — — — —

13) edellä 61 §:n 2 momentissa tarkoitetun käyttörajan suuruus sekä ohjeet siitä, miten kuluttaja voi seurata laskun kertymistä;

14) voiko liittymän avulla käyttää hätäpalveluita ja voidaanko liittymän haltijan sijainti paikantaa hätätilanteissa;

15) tiedot menettelyistä, joilla teleyritys mittaa ja muokkaa tietoliikennettä välttääkseen verkkoyhteyden ylikuormittumisen;

16) tiedot siitä, miten 15 kohdassa tarkoitetut menettelyt saattavat vaikuttaa palvelun laatuun;

17) tarjottavat asiakaspalvelut;

18) toimitettavan päätelaitteen käyttöä koskevat rajoitukset;

19) käyttäjän mahdollisuus valita, sisällytetäänkö hänen yhteystietonsa puhelinluetteloon sekä mitä yhteystietoja hän haluaa siihen sisällyttää;

20) laskun eri maksutavat ja niistä aiheutuvat hintaerot;

21) millaisiin toimenpiteisiin teleyritys voi ryhtyä tietoturvan vaarantuessa.

— — — — — — — — — — — — —

69 a §

Käyttäjän oikeus valita viestintäpalvelun tarjoaja

Viestintävirasto voi asettaa käyttäjän valinnanvapauden turvaamiseksi asunto-osakeyhtiölle, kiinteistöosakeyhtiölle tai niihin verrattavalle yhteisölle, joka omistaa tai hallinnoi kiinteistön sisäistä tai usean kiinteistön välistä kiinteää viestintäverkkoa, joka on liitetty yleiseen viestintäverkkoon, velvollisuuden luovuttaa käyttäjän valitsemalle teleyritykselle syrjimättömin ehdoin käyttöoikeuden kiinteistön tai kiinteistöryhmän sisäisen viestintäverkon vapaana olevaan osaan viestintäpalvelun välittämiseksi kiinteistössä käyttäjän päätelaitteisiin.

Viestintävirasto voi asettaa 1 momentissa tarkoitetun velvoitteen, jos rinnakkaisen sisäisen viestintäverkon tai sen osien rakentaminen olisi kokonaisuutena arvioiden teknisesti mahdotonta tai taloudellisesti tehotonta.

70 §

Kytkykauppa

Päätelaitetta ja matkaviestinverkon liittymää koskevien sopimusten kytkentä toisiinsa kaupantekohetkellä siten, että se vaikuttaa hyödykkeiden ostohintaan (*kytkykauppa*), on sallittua. Teleyrityksen tulee tarjota vastaavaa viestintäpalvelua käyttäjälle myös ilman päätelaitetta.

Kytkykauppa on kielletty GSM-matkaviestinverkon liittymää koskevissa sopimuksissa, jollei kyse ole käyttötarkoitukseltaan tavanomaisesta matkapuhelimesta poikkeavan pöytäpuhelimen, turvapuhelimen tai muun vastaavan GSM-matkaviestinverkon puhelimen ja liittymän kytkykaupasta.

Markkinoinnissa on ilmoitettava kuluttajansuojalain (38/1978) 2 luvun 12 §:ssä tarkoitettujen tietojen ohella myös kytkykaupasta kuluttajalle aiheutuvien lisäkustannusten kokonaismäärä.

Kuluttajalla on oikeus irtisanoa määräaikainen sopimus päättyväksi kahden viikon kuluttua irtisanomisesta, jos hän suorittaa käyttämättä jäävään sopimusaikaan kohdistuneet maksut sekä tällaisen tilanteen varalta mahdollisesti sovitut muut maksut.

Teleyritys saa estää toisen teleyrityksen liittymän käytön kytkykauppaan kuuluvalla matkapuhelimella. Esto on kuluttajan pyynnöstä purettava kahdessa viikossa siitä, kun liittymäsopimus päättyy. Eston purkamisesta ei saa periä kuluttajalta maksua.

70 a §

Viestintäpalvelusopimuksen kesto

Viestintäpalvelusopimus on voimassa toistaiseksi ja päättyy sopimuksen irtisanomisen johdosta. Kuluttajalla on oikeus milloin tahansa irtisanoa sopimus päättymään kahden viikon kuluttua irtisanomisesta, jollei 2 momentista johdu muuta.

Teleyritys saa tehdä kuluttajan kanssa enintään kahden vuoden määräaikaisen sopimuksen. Jos teleyritys tarjoaa pidempää kuin 12 kuukauden sopimusta, kuluttajalle on tarjottava myös mahdollisuus tehdä 12 kuukauden määräaikainen sopimus.

Teleyritys ei saa jatkaa määräaikaista sopimusta uudella määräaikaisella sopimuksella ilman kuluttajan kanssa tehtyä uutta kirjallista sopimusta.

Kuluttajalla on sopimuksen määräaikaisuudesta huolimatta oikeus irtisanoa sopimus päättymään kahden viikon kuluttua irtisanomisesta, jos kuluttaja on joutunut maksuvaikeuksiin sairauden, työttömyyden tai vastaavan hänestä riippumattoman syyn takia taikka jos sopimuksen pitäminen voimassa on muun erityisen syyn takia hänen kannaltaan kohtuutonta. Teleyritys ei saa periä kuluttajalta viestintäpalvelusopimuksen käyttämättä jäävään sopimusaikaan kohdistuvia maksuja. Teleyrityksellä on kuitenkin oikeus saada kytkykaupan yhteydessä luovutettu päätelaite takaisin.

71 §

Sopimuksen muuttaminen

Teleyritys saa muuttaa toistaiseksi voimassa olevan viestintäpalvelusopimuksen mukaisia maksuja ja muita sopimusehtoja kuluttajan vahingoksi vain:

1) sopimusehdoissa yksilöidyillä perusteilla, edellyttäen, että sopimuksen sisältö ei kokonaisuutena olennaisesti muutu;

2) lainsäädännön muutoksen tai viranomaisen päätöksen perusteella;

3) muusta erityisestä syystä olosuhteiden olennaisesti muututtua.

Teleyrityksellä on lisäksi oikeus tehdä toistaiseksi voimassa olevan viestintäpalvelusopimuksen sopimusehtoihin vähäisiä muutoksia, joilla ei ole vaikutusta sopimuksen keskeiseen sisältöön.

Määräaikaisen viestintäpalvelusopimuksen ehtoja ei saa muuttaa kesken sopimuskauden kuluttajan vahingoksi. Sopimusehtojen muuttaminen on kuitenkin sallittua, jos muutostarve johtuu lainsäädännön muutoksista tai viranomaispäätöksistä.

Käyttäjällä on oikeus irtisanoa viestintäpalvelusopimus heti päättyväksi, jos teleyritys ilmoittaa muuttavansa sopimusehtoja käyttäjän vahingoksi.

Teleyrityksen on ilmoitettava käyttäjälle sopimusehtojen muutoksesta ja niiden sisällöstä viimeistään kuukautta ennen kuin muutetut ehdot tulevat voimaan. Teleyrityksen on ilmoitettava käyttäjälle samanaikaisesti tämän oikeudesta irtisanoa sopimuksensa heti päättyväksi, jos käyttäjä ei hyväksy muutettuja sopimusehtoja.

72 a §

Vika- ja häiriötilanteista tiedottaminen käyttäjille

Jos viestintäverkon tai -palvelun vika- tai häiriötilanne estää viestintäpalvelun toimivuuden tai häiritsee sitä merkittävästi, teleyrityksen on tiedotettava siitä viipymättä käyttäjälle ja kerrottava samalla arvio vian tai häiriön kestosta.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä ja muodosta.

75 §

Liittymäsopimuksen purkaminen ja irtisanominen

— — — — — — — — — — — — —

Käyttäjä voi irtisanoa liittymäsopimuksen suullisesti. Teleyrityksen on lähetettävä käyttäjälle irtisanomisesta kirjallinen vahvistus.

79 §

Käyttäjän oikeus rajoittaa liittymän käyttöä

— — — — — — — — — — — — —

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä niistä liittymän lähtevän liikenteen estoluokista, joita käyttäjälle on vähintään tarjottava, määräyksiä estopalvelujen teknisestä toteuttamisesta sekä määräyksiä puheluiden hintatiedotuksista.

81 §

Erinäisistä muutoksista tiedottaminen

Teleyrityksen on tehokkaasti ja hyvissä ajoin tiedotettava käyttäjille:

1) puhelinverkkoa koskevista numerointimuutoksista;

2) sellaisista viestintäverkon suorituskykyä mittaavista menettelyistä, jotka teleyritys on ottanut käyttöön mitatakseen ja muokatakseen tietoliikennettä ja välttääkseen verkkoyhteyden ylikuormittumisen;

3) siitä, miten 2 kohdassa tarkoitetut menettelyt vaikuttavat palvelun laatuun;

4) vammaisille tarkoitettuja tuotteita ja palveluja koskevista yksityiskohdista;

5) hätäpalvelun tai liittymänhaltijan sijaintitiedon saatavuuteen liittyvistä muutoksista.

82 §

Palvelun laatua koskeva julkaisuvelvollisuus

— — — — — — — — — — — — —

Viestintäviraston päätöksessä on määrättävä julkaistavat tiedot ja tietojen julkaisutapa.

8 luku

Hinnoittelu ja hinnoittelun valvonta

89 §

Kirjanpidollinen eriyttämisvelvollisuus

— — — — — — — — — — — — —

89 a §

Toiminnallinen eriyttämisvelvollisuus

Viestintävirasto voi 18 §:n mukaisella päätöksellä asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle velvollisuuden eriyttää jokin toiminnallinen kokonaisuus teleyrityksen muusta liiketoiminnasta, jos kyseisen verkkopalvelun markkinoilla on havaittu merkittäviä ja pysyviä markkinahäiriöitä, eikä 18 §:n 2 momentissa tarkoitetuilla velvollisuuksilla ole ollut vaikutusta markkinoiden kilpailutilanteeseen.

Eriyttämisen tuloksena syntyneen toiminnallisen kokonaisuuden on tarjottava palveluitaan samoin syrjimättömin ehdoin sekä emoyritykselleen että kilpailevalle teleyritykselle.

Viestintäviraston on ennen toiminnallisen eriyttämisvelvoitteen asettamista toimitettava komissiolle perusteltu päätösehdotus, jonka tulee sisältää ainakin:

1) näyttöä merkittävistä ja pysyvistä markkinahäiriöistä kyseisillä markkinoilla;

2) näyttöä siitä, ettei 18 §:n 2 momentin mukaisilla velvoitteilla ole ollut vaikutusta markkinoiden kilpailutilanteeseen;

3) näyttöä siitä, että markkinoiden kilpailutilanteen muuttumisesta kohtuullisessa aikataulussa on hyvin vähän tai ei lainkaan merkkejä;

4) analyysi velvoitteen vaikutuksista viestintämarkkinoihin sekä velvollisuuden kohteena olevaan teleyritykseen;

5) selvitys eriyttämisvelvollisuuden tarkasta sisällöstä;

6) luettelo eriyttämisvelvollisuuden kohteena olevista tuotteista ja palveluista;

7) selvitys toiminnallisen kokonaisuuden henkilöstön riippumattomuuteen sekä teleyrityksen valvontaan liittyvistä seikoista.

89 b §

Omistajanvaihdosta koskeva ilmoitusvelvollisuus

Huomattavan markkinavoiman yrityksen sekä yleispalvelun tarjoajaksi nimetyn yrityksen on ilmoitettava Viestintävirastolle etukäteen ja viipymättä aikeestaan siirtää paikallisverkkonsa tai huomattavan osan siitä perustamalleen erilliselle liiketoimintayksikölle tai erilliselle oikeushenkilölle, jolla on eri omistaja.

Viestintäviraston on ilmoituksen vastaanotettuaan arvioitava luovutuksen vaikutukset teleyrityksen mahdolliseen yleispalveluvelvoitteeseen sekä tehtävä uusi 17 §:n mukainen markkina-analyysi kyseiseen viestintäverkkoon liittyvillä markkinoilla, jos luovutuksella on merkittävä vaikutus kyseisillä markkinoilla.

106 §

Rakennusvalvontaviranomaisen päätös

Telekaapeli sekä siihen liittyvä laite, vähäinen rakennelma ja pylväs voidaan sijoittaa toisen omistamalle tai hallitsemalle alueelle, jos sijoittamisesta sovitaan. Jos sijoittamisesta ei päästä sopimukseen, kunnan rakennusvalvontaviranomainen voi teleyrityksen hakemuksesta päätöksellään antaa teleyritykselle sijoitusoikeuden vahvistamalla 102 §:ssä tarkoitetun telekaapelisuunnitelman. Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätös on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa teleyrityksen hakemuksesta.

— — — — — — — — — — — — —

107 a §

Rinnakkain sijoittaminen ja yhteiskäyttö

Jos verkkoyritys on sijoittanut 106 §:ssä tarkoitetulla tavalla telekaapelin, siihen liittyvän laitteen, vähäisen rakennelman tai pylvään toisen omistamalle tai hallitsemalle alueelle tai 107 §:ssä tarkoitetulla tavalla kiinnittänyt rakennuksiin tai rakennelmiin tarpeellisia laitteita, Viestintävirasto voi velvoittaa verkkoyrityksen sallimaan toiselle teleyritykselle tällaisen omaisuuden yhteiskäytön tai rinnakkain sijoittamisen.

Viestintävirasto voi asettaa 1 momentissa tarkoitetun velvoitteen, jos rakentamista tai sijoittamista ei muutoin voida järjestää tyydyttävällä tavalla ja kohtuullisin kustannuksin. Velvoitteen asettamisen edellytyksenä on lisäksi, ettei sillä estetä tai rajoiteta kohtuuttomasti verkkoyrityksen omaa käyttöä.

Jolleivät asianosaiset sovi yhteiskäyttöön tai rinnakkain sijoittamiseen liittyvistä kustannuksista, Viestintävirasto voi määrätä aiheutuvien kustannusten jakamisesta.

11 luku

Tietojen luovuttaminen ja julkistaminen sekä kuulemisvelvollisuus

112 §

Tietojen luovuttaminen viranomaiselle

— — — — — — — — — — — — — —

Kuluttaja-asiamiehellä on oikeus saada teleyritykseltä lain 121 b §:n mukaisten tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot salassapitosäännösten tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä. Tiedot on luovutettava viipymättä, viranomaisen pyytämässä muodossa ja maksutta.

113 §

Salassa pidettävän asiakirjan luovuttaminen Kilpailuvirastolle ja kuluttaja-asiamiehelle

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, liikenne- ja viestintäministeriöllä ja Viestintävirastolla on oikeus luovuttaa tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa salassa pidettävä asiakirja Kilpailuvirastolle ja kuluttaja-asiamiehelle, jos se on näiden tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

118 §

Kuulemisvelvollisuus

— — — — — — — — — — — — — —

Toimiluvanhaltijalle sekä teleyrityksiä ja käyttäjiä edustaville tahoille on varattava tilaisuus kuukauden kuluessa esittää näkemyksensä toimilupaehtojen muuttamisesta tai toimiluvan peruuttamisesta. Poikkeuksellisissa tilanteissa kuukauden määräajasta voidaan poiketa. Tällaisia poikkeuksellisia tilanteita olisivat esimerkiksi huomattavan haitan aiheutuminen ihmisten terveydelle, yleiselle turvallisuudelle tai ympäristölle.

— — — — — — — — — — — — — —

118 a §

Komission suositusten huomioon ottaminen

Viestintäviraston on otettava sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä (puitedirektiivi) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/21/EY 19 artiklassa tarkoitetut komission suositukset toiminnassaan mahdollisimman tarkasti huomioon. Jos Viestintävirasto ei noudata komission suositusta, sen on ilmoitettava asiasta komissiolle ja perusteltava ratkaisunsa.

121 §

Uhkasakko ja väliaikainen määräys

— — — — — — — — — — — — — —

Jos virhe tai laiminlyönti aiheuttaa välitöntä ja vakavaa vaaraa yleiselle järjestykselle tai turvallisuudelle tai kansanterveydelle taikka vakavaa taloudellista tai toiminnallista haittaa muille yrityksille tai käyttäjille taikka viestintäverkkojen toiminnalle, Viestintävirasto voi päättää tarvittavista väliaikaisista toimista odottamatta 1 momentissa tarkoitetun määräajan päättymistä. Väliaikaisena toimena Viestintävirasto voi keskeyttää varaa tai vakavaa haittaa aihetuttavan toiminnan. Viestintävirasto voi lisäksi rajoittaa taajuuksien käyttöä tai määrätä muusta näihin verrattavasta pakkokeinosta. Väliaikaiset toimet voivat olla voimassa enintään kolme kuukautta. Viestintävirasto voi jatkaa väliaikaisia toimia enintään kolmella kuukaudella, jos virhettä tai laiminlyöntiä ei ole määräajassa korjattu. Väliaikaisia toimia koskevaan päätökseen voi hakea muutosta erikseen samalla tavoin kuin 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen.

121 b §

Määräys numeron tai palvelun sulkemiseksi

Kuluttaja-asiamies voi sakon uhalla määrätä teleyrityksen viipymättä sulkemaan numeron tai muutoin estämään palvelun käytön, jos on ilmeistä, että palvelulla tavoitellaan oikeudetonta taloudellista hyötyä antamalla markkinoinnissa palvelun käyttäjien kannalta merkityksellisiä totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja, ja jos käyttäjän viestintäpalvelua koskevalle laskulle muodostuu palvelusta aiheutuvia maksuja. Kuluttaja-asiamies voi antaa päätöksen myös väliaikaisena, jolloin se on voimassa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

Kuluttaja-asiamiehen on 1 momentin mukaisessa päätöksessään määrättävä, että teleyrityksen on heti saatuaan päätöksen tiedoksi keskeytettävä sisältöpalvelun laskutus ja lopetettava palvelusta jo kertyneiden tai vielä kertyvien varojen tilittäminen palvelun tarjoajalle tai toiselle teleyritykselle.

Kuluttaja-asiamiehen on ennen 1 momentin mukaisen päätöksen antamista varattava teleyritykselle ja palvelun tarjoajalle tilaisuus tulla kuulluksi, paitsi jos kuulemista ei voida toimittaa niin nopeasti kuin asian kiireellisyys välttämättä vaatii.

Kuluttaja-asiamiehen 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Teleyritys tai se, jonka palvelun käyttö on estetty, voi saattaa muun kuin väliaikaisena annetun päätöksen markkinaoikeuden käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa siitä tiedon saatuaan. Muutoin päätös jää pysyväksi.

Jos kuluttaja-asiamiehen 1 momentissa tarkoitettu päätös jää pysyväksi, teleyrityksen on viivytyksettä ja viimeistään 30 päivän kuluttua asian lopullisesta ratkaisemisesta palautettava käyttäjien palvelusta maksamat maksut täysimääräisinä käyttäjille. Jos teleyritykselle palvelusta kertyneet varat eivät riitä kaikkien käyttäjien saatavien kattamiseen, varat on palautettava saatavien mukaisessa suhteessa. Palautettavalle määrälle on maksettava vuotuista korkoa korkolain 12 §:ssä tarkoitetun viitekoron mukaisesti.

123 §

Toiminnan kieltäminen

— — — — — — — — — — — — —

Viestintävirasto voi kieltää tai vaatia lykättäväksi kilpailulle huomattavaa haittaa aiheuttavan palvelun tai palvelukokonaisuuden tarjonnan, kunnes lain 17 §:ssä tarkoitettu päätös on tehty.

126 §

Erimielisyyksien ratkaiseminen Viestintävirastossa

— — — — — — — — — — — — —

Viestintäviraston ratkaisuvaltaan eivät kuulu teleyrityksen ja käyttäjän välistä sopimussuhdetta tai korvausvastuuta taikka teleyrityksen takautumisoikeutta tai palautusvelvollisuutta koskevat asiat.

126 a §

Rajat ylittävien riitojen ratkaiseminen

Lain 126 §:ää sovelletaan tarvittaessa myös sellaisen rajat ylittävän riidan ratkaisemiseen, jossa riidan osapuolet ovat sijoittuneet useampaan ETA-valtioon. Viestintäviraston on tällaista rajat ylittävää riitaa ratkaistessaan toimittava yhteistyössä asianomaisen ETA-valtion sääntelyviranomaisen kanssa.

Viestintävirasto voi rajat ylittävää riitaa ratkaistessaan kuulla myös Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelintä. Jos rajat ylittävästä riidasta on pyydetty Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen lausuntoa, Viestintäviraston on odotettava lausunnon saapumista ennen asian ratkaisemista.

127 §

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Viestintäviraston muun kuin 16—20, 59, 121 a tai 126 §:n nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen

siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Liikenne- ja viestintäministeriön ja Viestintäviraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrä.

— — — — — — — — — — — — — —

Markkinaoikeuden 121 a §:n 4 momentissa ja 121 b §:n 4 momentissa tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta siten kuin eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetussa laissa (1528/2001) säädetään.

— — — — — — — — — — — — — —

128 a §

Vika- ja häiriöilmoitukset Viestintävirastolle

Teleyrityksen on välittömästi ilmoitettava Viestintävirastolle mahdollisesta merkittävästä viasta tai häiriöstä viestintäverkossa tai viestintäpalvelussa.

Teleyrityksen on ilman aiheetonta viivästystä ilmoitettava Viestintävirastolle toteuttamistaan korjaustoimenpiteitä ja niistä toimenpiteistä, joilla tällaisten vika- ja häiriötilanteiden toistuminen pyritään estämään.

Viestintäviraston on kerättävä 2 momentissa tarkoitetuista vika- ja häiriötilanteista tietoa. Viestintävirasto toimittaa komissiolle ja Euroopan verkko- ja tietoturvavirastolle vuosittain tiivistelmäraportin 2 momentin mukaisista ilmoituksista.

Tämä laki tulee voimaan 25 päivänä toukokuuta 2011.

Viestintäviraston on täydennettävä teleyritysten yleispalvelua koskevia päätöksiä siten, että päätökset sisältävät vammaisille tarjottavat palvelut ja yleispalveluvelvollisten yritysten velvoitteet tulevat voimaan viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2011.

Kumottavaan 62 §:ään perustuvat oikeudet ja velvollisuudet pysyvät kuitenkin edelleen voimassa, kunnes Viestintävirasto on ensimmäistä kertaa tämän lain voimaantulon jälkeen tehnyt mainitussa pykälässä tarkoitettuja markkinoita koskevan markkina-analyysin ja antanut markkina-analyysin mukaisen päätöksen tarvittavista velvoitteista.

Lain 70 a §:n 1, 3 ja 4 momenttia sovelletaan myös tämän lain voimaan tullessa voimassa oleviin sopimuksiin.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Helsingissä 8 päivänä huhtikuuta 2011

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

JULKAISIJA: OIKEUSMINISTERIÖ EDITA PRIMA OY / EDITA PUBLISHING OY ISSN 1455-8904 / 1237-3419 (painettu)